

Pædagogisk læreplan for Slettegården 2024-2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

Den styrkede pædagogiske læreplan i Slettegården	3
Det fælles pædagogiske grundlag	4
Børnesyn	5
Dannelse og børneperspektiv	5
Leg	5
Læring	5
Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	6
Forældresamarbejde	6
Børn i udsatte positioner	7
Sammenhæng til børnehaveklassen	7
Inddragelse af lokalsamfundet	7
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	8
De seks læreplanstemaer	9
Alsidig personlig udvikling	9
Social udvikling	11
Kommunikation og sprog	12
Krop, sanser og bevægelse	15
Natur, udeliv og science	17
Kultur, æstetik og fællesskab	19
Evalueringskultur	21

Den styrkede pædagogiske læreplan i Slettegården

Slettegården er en lille selvejende børnehave, som siden 2016 har været en del af den selvejende klynge BV3. I klyngen er der, udover Slettegården, tilknyttet to børnehaver og en vuggestue.

Slettegården er normeret til 23 børn. Der er 5 ansatte i institutionen, som tilmæssigt svarer til knap 4 fuldtidsansatte. Slettegården er en lejlighedsinstitution bestående af to lejligheder som er slået sammen. Vi har direkte udgang til vores egen legeplads, hvor der er god plads til at boltre sig. Har vi brug for ekstra meget plads kan vi benytte fællesarealet/græsplænen, som hører til beboelsen. Vi er meget ude, da både børn og voksne nyder godt af den friske luft og plads til bevægelse.

Vi er desuden beliggende tæt på grønne område, offentlige legepladser og har nemt ved at komme til bus og Metro.

I Slettegården er fokus altid på dagtilbuddets kerneopgave, nemlig børnenes dannelse, læring, trivsel og udvikling. Vi arbejder helt grundlæggende på, at børnehaven skal være et åbent og indbydende sted med en god atmosfære, et sted hvor alle – både børn og voksne – føler sig velkomne og har lyst til at deltage i det der foregår.

Helt overordnet kan man sige, at vores primære opgaver er at sikre børnenes trivsel, styrke deres selvværd og selvstændighed, sikre optimale rammer for deres udvikling og styrke deres sociale bevidsthed.

Forudsætningen for vores pædagogiske arbejde, er at børnene trives og føler sig trygge ved at være her; derfor er en af vores vigtigste opgaver at skabe en atmosfære i børnehaven der er præget af tryghed, nær-vær og omsorg. Børns trivsel fremmes ved en institutionskultur hvor børnene generelt oplever, at personalet viser omsorg, lytter til barnet og respekterer dets mening. Det er vigtigt for barnet at opleve voksne, der har tid og lyst til barnet og har øje for at give den nødvendige støtte og hjælp på det rette tidspunkt, men som også kan sætte grænser når der er nødvendigt. Børns trivsel er det bedste fundament for deres udvikling af selvværd. Det kan give barnet mod til prøve nyt og lyst til at tilegne sig færdigheder.

Et af kernepunkterne i vores pædagogiske arbejde er at styrke børnenes selvværd og selvstændighed.

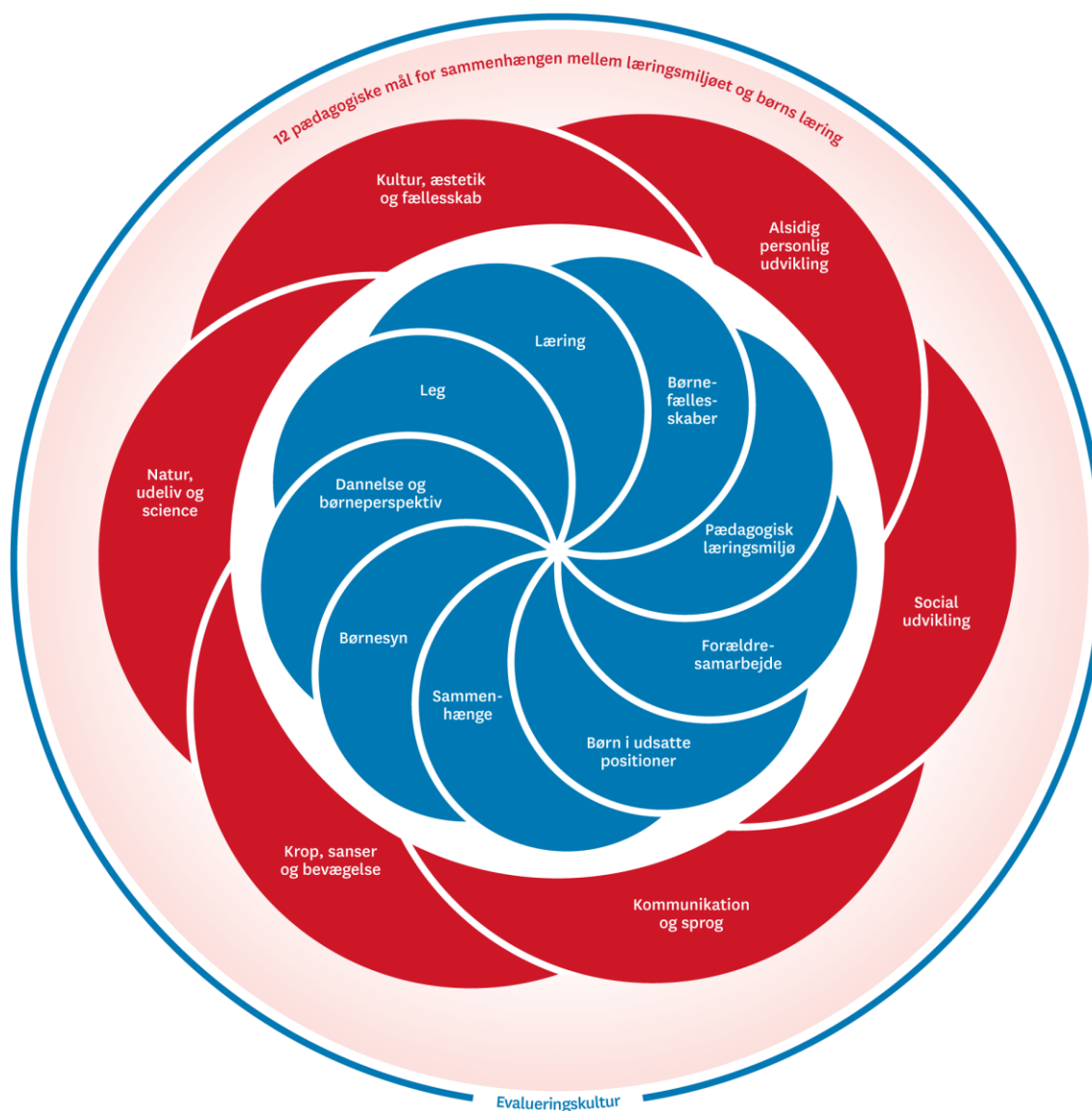
At et barn udvikler selvværd betyder, at barnet udvikler tillid til egen formåen og dermed har en følelse af, at "jeg er noget værd". Udviklingen af barnets selvværd hænger tæt sammen med personalets evne til at skabe trygge og omsorgsfulde rammer, hvor barnet bliver anerkendt ud fra de følelser, den virkelighed og de intentioner det har. Det er vigtigt at personalet understøtter barnet i at udtrykke sine behov og følelser og anerkender barnets egne oplevelser, erfaringer og ytringer. Børnene skal lære at tro på sig selv og tro på at det de gør, er godt nok. Vi styrker barnets selvværd ved at respektere og holde af barnet, fordi det netop er det barn, det er. I arbejdet med at udvikle børnenes selvværd, arbejder vi med at styrke dem i det, de er gode til. Det giver succesoplevelser og dermed øget selvværd.

At et barn udvikler selvstændighed betyder, at barnet frigør sig fra afhængighed og selv bliver i stand til at handle, både hvad angår praktiske færdigheder og i forhold til psykiske og sociale færdigheder. Vi arbejder meget med børnenes evne til at løse konflikter, være medbestemmende og medansvarlige og at finde deres egne grænser. Vi bestræber os på at møde det enkelte barn med positive forventninger og støtter det i at få indflydelse på eget liv og udvikling i institutionen.

Vi har et tæt samarbejde med forældregruppen, og forældrerådet samt den overordnede klyngebestyrelse. Vi har et tæt samarbejde med lederen og er derfor naturligt med inde over mange beslutninger, der har betydning for børnehaven og børnenes dagligdag. Vi gør vores forældre opmærksomme på, at ved at melde sig ind i forældrerådet har de en direkte adgang til indflydelse på deres barns børnehaveliv.

Det fælles pædagogiske grundlag

Den styrkede pædagogiske læreplan i Slettegården er udarbejdet med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag, der er drøftet og kendt af alle i personalegruppen. Det pædagogiske grundlag er kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der arbejdes med børnehavens kerneopgaver; børns trivsel, læring udvikling og dannelse.

Børnesyn

Børnesynet i Slettegården tager udgangspunkt i en anerkendende og inkluderende tilgang til det enkelte barn og det fællesskab som barnet indgår i. Det er en grundtanke i det pædagogiske arbejde, at det at være barn har værdi i sig selv. Alle børn er unikke og kommer med forskellige baggrunde og opvækstvilkår. For at give alle børn lige muligheder for personlig udvikling tager personalet udgangspunkt i det enkelte barns nærmeste udviklingszone, og derved skabes de mest optimale muligheder for at støtte op om barnets udvikling gennem en tilpasset pædagogisk praksis.

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Det er noget vi arbejder meget med i Slettegården. Et eksempel kunne være vores børnemøder. Børnemøderne retter sig mod det enkelte barns selvforståelse og forståelse af at se andre i gruppen. At det enkelte barn oplever at blive hørt, set og forstået. Derved anerkendes barnets selvforståelse og dets kompetencer bliver set.

Gennem hele dagligdagen hjælper vi med at sætte ord på både de positive og negative følelser og accepterer barnets personlighed. Vi prøver at møde barnet anerkendende og tager udgangspunkt i barnets styrker. Vi inddrager materialer og iværksætter forskellige aktiviteter, så barnet får plads til fordybelse, hiter på ideer, samt lære at tage initiativer og udvikle fantasi. Vi prøver at tilrettelægge en hverdag, i større eller mindre grupper, hvor det enkelte barn og gruppens behov tilgodeses. En forståelse for demokratiske processer er en vigtig del af børnenes dannelsesprocesser, og også her tager vi udgangspunkt i det enkelte barn og dets kompetencer. Udviklingen af børnenes evne til selvbestemmelse og medbestemmelse er et vigtigt omdrejningspunkt for det daglige pædagogiske arbejde i børnehaven.

Leg

Leg har en værdi i sig selv og er en gennemgående del af det pædagogiske arbejde i børnehaven. I børnehaven arbejder vi med en inkluderende tilgang til børnegruppen, hvor personalet kontinuerligt støtter op omkring selve legen, børnenes interesseområder, og hvor personalet synliggør barnets ressourcer og styrker overfor gruppen og for barnet selv. Vi støtter ligeledes barnet i at invitere og blive inviteret ind i en leg. Personalet hjælper til med at skabe mindre legeområder og fordele børnene i hele huset. Det skaber ro og plads til mere fordybelse. Det giver desuden et overblik over hvor den voksne med fordel kan være en aktiv medspiller.

Læring

Den styrkede pædagogiske læreplan tager udgangspunkt i de tre læringsrum i børnehaven: rutiner, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg. I børnehaven har vi anlagt et bredt læringsbegreb, hvor læring i de tre læringsrum sker hele dagen gennem en vekselvirkning mellem relationer, omverdenens krav, barnets og andres forventninger til barnet samt barnets egen deltagelse og respons på disse. De fysiske og psykiske rammer har ligeledes indflydelse på barnets mulighed for at tilegne sig relevant læring.

Det er personalets rolle at sikre, at børnene har mulighed for at tilegne sig den relevante læring, hvilket sikret gennem at inspirere og udfordre det enkelte barn til at undersøge, stille spørgsmål samt reflektere over egne følelser, tanker og handlinger.

Personalet har i den forbindelse fokus på at tilrettelægge og opbygge forskellige læringsrum i institutionen i løbet af dagen.

Børnefællesskaber

Leg, dannelse og læring sker især i børnefællesskaber, og derfor er det vigtigt, at organisering af pædagogiske læringsmiljøer sikrer, at alle børn har mulighed for aktiv deltagelse. Det er personalet, der er ansvarlig for dette, og derfor er den voksnes position i forhold til børnefællesskaber særdeles vigtig. Derudover forudsætter det pædagogiske arbejde med børnefællesskaber et indgående kendskab til børnegruppen og det enkelte barns udvikling.

Derudover er det vigtigt, at børnene har daglig kontakt med andre børn og mulighed for at danne relationer og venskaber med andre børn, idet venskaber udvikler børnenes sproglige, følelsesmæssige, kulturelle og sociale kompetencer samt er med til at styrke dannelsesprocessen og demokratiforståelsen hos det enkelte barn.

Pædagogisk læringsmiljø

I børnehaven arbejder vi struktureret og med udgangspunkt i evalueringen af igangsatte tiltag på at etablere læringsmiljøer gennem hele dagen, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og relevant læring. Vi har i børnehaven gennemgået hele dagen for at sikre, at der kontinuerligt er læringsmiljøer, som sikrer børnene mulighed for læring hele dagen. Det er lige fra rutinen omkring morgenmaden, det at rumme egne og andres følelser, når der skal siges farvel til mor eller far, at give plads til de børn, der kommer efter en selv, aktiv deltagelse i samlingen og i de voksenstyrede aktiviteter om formiddagen.

Børnene deles dagligt op i mindre grupper, enten selvvalgte eller voksenstyret, for derigennem at skabe mulighed for fordybelse, aktiv deltagelse i legen/aktiviteten, øvelse i forhandlingsmetoder og muligheden for relations dannelse.

Det pædagogiske læringsmiljø er en kombination af rutiner, voksenstyrede aktiviteter og børneinitieret leg, og gennem observationer, refleksioner og et kontinuerligt evalueringsmiljø skabes for at alle børn kan deltage aktivt i de tre læringsrum. Målene i denne pædagogiske læreplan for Slettegården omhandler derfor læringsmiljøerne og ikke det enkelte barn.

Forældresamarbejde

I Slettegården tager vi udgangspunkt i Københavns Kommunes pejlemærke "forældrepartnerskab". Vi ser forældre som en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn, og det gode forældrepartnerskab har fokus på at styrke barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor er det vigtigt, at personale og forældre indgår i et tæt og ligeværdigt samarbejde omkring det enkelte barns udvikling og trivsel. Vi holder forældresamtaler efter behov, men altid kort tid efter at barnet er startet i børnehaven og inden det skal i skole. I den første samtale tages oftest udgangspunkt i sprogvurderingen af barnet samt en drøftelse af barnets trivsel og generelle udvikling. Inden barnet starter i skole, vil samtaleens omdrejningspunkt oftest være overgangspapirerne mellem børnehaven og skole kombineret med sprogvurdering og 5 årsvurdering.

Derudover inviterer vi forældrene til det årlige julearrangement, hvor børnene optræder. Vi har udvidet samarbejdet til også at indbefatte børnenes bedsteforældre. De bliver inviteret til en årlig bedsteforældredag, hvor børnene ligeledes leverer lidt underholdning. Forældrerådet afholder 4 arrangementer i løbet af året, typisk et "forældre Kaffe arrangement".

Der holdes et årligt forældremøde, og desuden har vi et aktivt forældreråd samt en klyngebestyrelse, som er i løbende dialog med lederen, personalegruppen og de øvrige forældre.

Børn i udsatte positioner

I Slettegården prioriterer vi forskelligheden og hylder mangfoldigheden. Vi tager derfor udgangspunkt i København kommunes pejlemærke "inklusion og fællesskab". Det pædagogiske personale er bevidste om at alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab, og at de skal sikre at det enkelte barns kompetencer og ressourcer kommer i spil i en sådan grad, at både barnet og de andre børn oplever det enkelte barn som værdifuldt og uundværligt for fællesskabet. Derudover skal alle børn udfordres og opleve mestring i lege, rutiner og aktiviteter.

Desuden ser vi på det enkelte barns udviklingstrin og kan i nogen tilfælde tilpasse dagligdagen efter en specifik situation.

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Slettegården arbejder vi løbende med opdelte grupper. Vi arbejder med "lille" gruppen, "mellem" gruppen og "store" gruppen. "Store" gruppen har et mere koncentreret forløb de sidste 4 måneder inden skolestart. Her er der bl.a. fokus på at understøtte børnenes sociale kompetencer, tro på egne evner, evnen til at udsætte egne behov, pirre nysgerrigheden og fremme det at være selvhjulpne. Aktiviteterne i gruppen tager udgangspunkt i børnenes kompetencer, udviklingsniveau og interesser, samt forventningen til det at være et kommende skolebarn. Vi har et tæt samarbejde med skole og KKFO, som vi besøger inden børnene går ud af børnehaven.

Vi udarbejder overgangspapirer på alle kommende skolebørn, og det pædagogiske personale afholder skoleparathedssamtaler med forældrene til kommende skolestartere. Der afholdes desuden overleveringssamtaler mellem skole / KKFO og forældre hvis der er et ønske eller behov for dette.

Inddragelse af lokalsamfundet

I kraft af at vi er en lejlighedsinstitution er det en høj prioritet at komme ud hver dag. I den forbindelse gør vi stor brug af de lokale legepladser og grønne områder. Derudover gør vi stor brug af de lokale kulturelle tiltag, der er i området som fx biblioteket, som jævnligt har teater / workshops ol. på programmet. Vi har også stor glæde af Vanløses lokale cirkus, som vi besøger flere gange om året. I vinterhalvåret benytter vi os af Grøndalcentret, hvor vi har lejet os ind i deres motoriklokale. Når der har været mulighed for det har vi samarbejdet med det lokale plejehjem. Her har en gruppe af vores børn været besøgsvenner for nogen af de ældre. Der er blevet snakket løst og fast om livets store spørgsmål og vores børn har sluttet dagen af ved at synge nogen sange. Vi deltager desuden i lokale arrangementer, så som julearrangementet i den lokale kirke og "Syng højt" dagen på Bellahøj, hvor vi mødes med mange af lokalområdets andre institutioner.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Selv om Slettegården er en gammel institution har vi altid prioriteret indretningen, vedligeholdelsen og det æstetiske udtryk. Legetøj, spil og kreative materialer er så vidt muligt i børnehøjde. Vi sørger for at holde orden og inddrager børnene i den daglige oprydning. På den måde øges børnenes ejerskab og medindflydelse, hvilket igen udvikler deres udviklingsmuligheder. Vi har fokus på at institutionen er vedligeholdt og fremtræder lys og indbydende.

Hvert andet år sørger vi for, at der bliver udarbejdet en børnemiljøvurdering. Børnene skal forsøge at svare på en række spørgsmål med udgangspunkt i det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnene udfylder spørgeskemaet i samarbejde med deres forældre. Børnehavens analyserer de data vi får tilbage og har glæde af dem både internt og sammen med børnene. Det er en god måde at inddrage børnene og samtidig give personalet et indblik i hvor vi evt. kan gøre tingene bedre.

Vi har konstant fokus på støjdæmpende tiltag, da støj er en faktor som har stor indflydelse på det psykiske børnemiljø, men også på det psykiske voksenmiljø.

NB! [Indsæt link til seneste børnemiljøvurdering](#)

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 36-37*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Mål:

- At børnenes alsidig personlige udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.
- At styrke barnets selvværd og selvtillid, og at barnet tør, udfordrer sig selv i fællesskabet.
- At støtte og udfordre barnet til at blive selvhjulpnen – herigennem tillid til egne potentialer.
- At barnet mærker og kan give udtryk for egne grænser.
- At børnene bruger samlingen som et rum, hvor i de kan udfolde, udforske og erfarer sig selv og hinanden. Samlingen skal styrke børnenes mulighed for deltagelse i fællesskabet.
- At gøre de ældste børn klar til overgangen til skole, herunder udvikling af engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til at indgå i børnefællesskaber.
- At alle børns deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og den børneinitieret leg styrkes. Alle børn skal føle, at de hører til i gruppen, og at de kan bidrage med noget særligt ind i fællesskabet.

Metode:

Vi interesserer os for børnene og deres familie og har i den forbindelse mange gode snakke med børnene i det daglige om, deres familie, deres kæledyr, hvad de kan lide, hvad de har lavet i weekenden, hvad de laver uden for børnehaven etc. Vi følger børnenes initiativer omkring emner, der optager dem. Og barnet skal fysisk kunne se og opleve egne og de andre børns spor i børnehaven. Dette ses ofte gennem de kreative aktiviteter, men også ved at børnene får lov til at ”gemme” en god leg/opsætning til senere eller dagen efter.

Vi opmuntrer, støtter og udfordrer børnene til at blive ved med at prøve ting, som de ikke altid selv tror de kan (påklædning, toilet, klatre, gyng, gå på trapper). Dette gælder både i rutinerne, de planlagte aktiviteter og i den børneinitierede leg.

Vi holder en kort samling hver dag. Samlingen kan både være fælles eller opdelt i to efter alder. Samlingen er en tilbagevendende rutine, hvor børnene kender den fastsatte ramme. Samlingen giver det enkelte barn mulighed for at blive hørt, når det fx siger sit navn, og det giver børnene mulighed for at bringe emner, der har relevans for dem op i et forum, hvor de i fællesskab kan udfolde emnet. I samlingen øves ligeledes på at vente på tur og at turde stå frem foran sine kammerater.

En samling kan godt virke stor og overvældende for nogen børn og det kan til tider være svært at fastholde koncentrationen / opmærksomheden i længere tid. Derfor arbejder vi meget med mindre grupper, hvor vi nemmere kan målrette samtalen eller aktiviteten efter alder.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 38-39*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Mål:

- At børnenes sociale udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.
- At børnene føler sig og er en del af fællesskabet, og at fællesskabet inviterer det enkelte barn indenfor.
- At børnene respekterer hinandens forskelligheder, og at disse ses som en ressource.
- At børnene inkluderer, hjælper og tager hensyn til hinanden for derigennem at styrke deres empatisk kompetencer.
- At børnene lærer at sætte relevante grænser for sig selv og andre.
- At børnene bliver rustet til at forstå og løse mindre konflikter.
- At børnene lærer at danne, vedligeholde og udvikle relationer og venskaber.
- At børnene kan fungere både i den lille og i den store gruppe.
- At børnene gennem daglige sociale udfordringer og opfordringer understøttes i deres demokratiske dannelsesproces.

Hvordan:

Dagtilbuddene er ofte børnenes første sociale univers, hvor de træder frem og skal klare sig som individuelle personer uden deres forældre. Og det er ofte dér børnene lærer de første sociale spilleregler i omgang med mange andre børn. Børn oplever, at der er en forskel på at være hjemme og være i børnehaven; barnet er i familien det eneste eller et blandt få børn, mens det i børnehaven er et blandt mange andre børn. Det giver os i børnehaven nogle særlige muligheder for at støtte udviklingen af barnets sociale færdigheder. Målene med vores arbejde med børnenes sociale bevidsthed er, at de lærer at udvise begyndende empati overfor andre mennesker, at de kan skabe rum for andre mennesker, at de kan udskyde egne behov så

andres behov også kan tilgodeses, at de kan tage hensyn til andre, at de taler pænt til hinanden og at de kan hjælpe og støtte hinanden.

Børn har brug for at udvikle sig indenfor et fællesskab og være en del af en kammeratskabsgruppe. Og børn har brug for at udvikle sig som individer. Vi former derfor en ramme omkring fællesskabet og de fælles aktiviteter, såvel som omkring det enkelte barn og dets individuelle situation og interesse.

Vores arbejde med børnenes sociale bevidsthed er ikke udelukkende et isoleret bevidstgørelsesarbejde, men er en del af hele vores fælles hverdag sammen. Mange af vores aktiviteter, f.eks. omkring spisning, lege, børnemøder osv., indeholder sociale aspekter der bidrager til udviklingen af børnenes sociale bevidsthed.

Vi tilstræber, at børnene selv bliver i stand til at løse konflikter.

Vi handler ikke hen over hovedet på dem og løser deres konflikter for dem, men prøver sammen med børnene at finde løsningsforslag. Ofte har børnene selv en god løsningsplan – alderen taget i betragtning. Det er den voksnes opgave at støtte dem, så de får løst problemet.

Det er vores erfaring, at når børn selv er konfliktlødere, så vokser deres selvværd, og de bliver mere selvstændige.

Det er vigtigt, at børnene lærer at tage hensyn til hinanden. De skal tale pænt til hinanden, til os og til forældrene.

Allerede i 3-4 årsalderen begynder børnene både at bruge og misbruge deres sprog. Det er vi meget opmærksomme på, fordi man kan "slå" meget med ord.

Vi har stort fokus på vores måltidspædagogik og prioriterer at der bliver holdt en rimelig bordskik samtidig med at vi er hjælpsomme overfor hinanden.

Dette lærer de ved at se, hvordan andre gør. Vi er alle sammen modeller for hinanden.

Vi danner sprog- og legegrupper efter behov og udfordringer, og der er et fokus på, at det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven skal styrke det enkelte barns muligheder for deltagelse i fællesskabet.

Vi er meget opmærksomme på og hjælper med at få inddraget de børn, som ikke selv er så opsøgende eller som har svært ved at indgå i sociale samspil uden voksnes tilstedeværelse.

Vi blander jævnligt børnene i grupper på tværs af alder og allerede opståede venskaber, så nye udfordringer, relationer og legemuligheder opstår.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnenes guides til at indgå i fællesskaber med andre børn." *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 40-41*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Mål:

-At børnenes kommunikative og sproglige udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.

-At der i børnehaven er et alsidigt og sprogstimulerende miljø, hvor alle har mulighed for at tilegne sig nye færdigheder.

-At alle børnene udvider deres ordforråd/almene viden, får en større begrebsforståelse og derved mulighed og lyst til at udtrykke sig samt en mulighed for at forstå sig selv og de andre børn.

-At børnene aktivt bruger sproget til at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, og at de tør sige disse højt i fællesskabet med andre – herunder både børn og voksne.

-At børn får kendskab til det verbale, non-verbale og skrevne sprog, således at de har mulighed for at udtrykke sig så nuanceret som muligt.

-At børn med særlige behov for sprogstimulering modtager målrettet hjælp og støtte i større og mindre grupper.

Hvordan:

Vi italesætter de daglige gøremål/aktiviteter og benævner hvad vi ser og gør.

Vi præsenterer børnene for forskellige kulturelle tilbud og udtryksformer (biograf, teater, museum, koncerter) og taler med børnene om disse oplevelser ud fra en nysgerrig og undersøgende tilgang.

Vi synger sange og sanglege og taler om, hvad teksten mon betyder.

Vi bruger til tider sprogstimulerende læringsspil på vores iPad.

Under frugt læser vi altid højt for børnene, vi er for det meste aldersopdelt, så historierne er alderssvarende.

Vi bruger rim og remser og vrøvlesprog.

Alle børn bliver sprogtestet en gang om året og der holdes opfølgende samtaler med forældrene, så alle er klar over hvad der evt. skal arbejdes lidt ekstra på.

Børnehavens sprogansvarlige planlægger og arbejder med de børn, der måtte have behov for specifik sprogstimulering samt udarbejder handleplaner. Er det nødvendigt udarbejdes handleplanen i samråd med vores lokale logopæd.

Vi anvender piktogrammer i hverdagen, som kan skabe afsæt for samtalen.

For at stimulere skriftsproget benytter vi os af dialogisk læsning. Desuden har vi skrift kombineret med billeder på de fleste af vores legetøjskasser, i garderoben og mange andre steder i huset.

Vi har etableret et sprognetværk i vores klynge, som består af en sprogansvarlig fra hver institution samt en overordnet sprogkoordinator. Det er meningen af de skal sparre og lære af hinanden i arbejdet med den fælles sprogindsats.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 42-43.*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Mål:

- At børnenes kropslige, motoriske og sansemæssige udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.
- At børnene præsenteres for alderssvarende fin- og grov motoriske udfordringer gennem hele dagen i børnehaven – både indendørs og udenfor.
- At de voksne skaber de nødvendige rammer for, at børnenes muligheder for alsidige bevægelse, og at børnene oplever glæde ved fysisk udfoldelse.
- At børnene aktivt deltager i oplevelsen af forskellige sansestimuli. Og at de fx gennem massage oplever at kunne påvirke andres kroppe.
- At børnene får et naturligt forhold til deres krop og dennes formåen.
- At børnene lærer, hvad der er sundt og godt for kroppen, f.eks. mad, motion og hvile.

Metode:

Børnene skal støttes i fysisk og motorisk aktivitet, så de får mulighed for at opleve glæden ved beherskelse af kroppen, udvikling af deres sanser og mulighed for udvikling af kropsbevidsthed. Ved at afprøve sig selv igen og igen får små børn herredømme over deres bevægelser, udvikler kropsbevidsthed og får styr på balance, behændighed, koordination, styrke, fleksibilitet og hurtighed. Motorikken er værdifuld i sig selv. Børn glædes over egen krop og deres kropsfærdigheder. Stimulering og udvikling af fysiske og motoriske færdigheder kan foregå ved at sørge for at børnene færdes i stimulerende legemiljøer der pirrer deres lyst til fysisk aktivitet, både inde og udendørs.

Vi tager jævnligt på ture til legepladser eller skov hvor udfordringerne er større end vores egne rammer tilbyder. Store træer at klatre i, bakket terræn at bevæge sig i, klatretårne, svævebaner, boldbaner, balance-baner osv., er aktiviteter der fremmer de grov motoriske udviklingsmuligheder.

Aktiviteter som at tegne, klippe og klistre, sy, laver perleplader og –kæder osv., er aktiviteter som, stimulerer og udvikler børnenes finmotorik.

Planlagte motoriske aktiviteter såsom rytmik, børneyoga, sanselege, dans, afslapning og massage, af- og påklædning af tøj osv, er alle aktiviteter der stimulerer den kropslige udvikling.

Vi har været tilknyttet "Tigertræning" som er målrettet bevægelse og leg for børnehavebørn. Om vinteren hvor vi er mindre ude, benytter vi os af Grøndalcentret hvor vi lejer motoriklokalet. Her benytter vi os både af den frie leg men også muligheden for voksenstyrede aktiviteter. I vinterperioden låner vi desuden "salen" en gang om ugen, denne bliver også benyttet af vuggestuen og Adventkirkens børnehave. Her laver vi lege møntet på førskolegruppen, men også aktiviteter der henvender sig til de mindre børn. Vi er desuden bevidste om BOB (Børn og bevægelse), som kan supervisere os hvis der er et barn, som er motorisk udfordret.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.” *Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 44-45*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Mål:

- At børnenes interesse for naturen, udeliv og science er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.
- At børnene får et bredt kendskab til naturen omkring dem, dens skrøbelighed og ressourcer, samt til de forskellige årstider og disses kendetegn.
- At børnene både får kendskab til naturens elementer; vejret, træer, blomster, frugter, skov, hav og sø m.m., samt til naturens dyreliv i de forskellige landskaber omkring os.
- At børnene lærer at færdes i naturen med nysgerrighed og respekt overfor dyr og planter.
- At børnene oplever naturen som en kilde til leg, oplevelser, udforskning og viden.
- At børnene får kendskab til naturfænomener, som fx vulkanudbrud, således at de kan opnå en begyndende forståelse for årsag, virkning og sammenhæng.
- At børnene introduceres for de bæredygtige miljøvalg (vand, energi, affald, etc.).
- At børnene stifter bekendtskab med de fire elementer: Jord, Ild, Luft og Vand.
- At børnenes matematiske opmærksomhed skærpes.

Hvordan:

Vi er dagligt udendørs – uanset vejret, og vi italesætter den givne vejsituation ud fra et naturvidenskabeligt perspektiv.

På vores ugentlige ture taler vi med børnene, om det vi ser og oplever, mens vi er i naturen.

Vi opfordrer børnene til at bruge deres sanser; se, lytte, mærke og smage, så de oplever naturens ressourcer og muligheder og lærer, hvorfor naturen er et sted, vi skal værne om.

Vi er nysgerrige omkring naturen og dens fænomener sammen med børnene. Undersøge

den sammen og søger mere viden, når vi kommer hjem, f.eks. via iPad'en eller bøger på biblioteket. Et par gange om måneden tager vi på heldagsture væk fra lokalområdet og ud til andre landskaber, f.eks. i skoven eller på stranden. Her får vi tid til fordybelse i andre naturområder end de vante.

Gennem hele året har vi temauger med naturen som fokus, hvor vi kan dykke ned i delelementer fra naturen, f.eks. årstider, insekttema, spireprojekt, strandens skatte eller lignende. Her tager vi naturen med ind i børnehaven og finder forskellige måder at bruge den på, eks. kunst, minihaver og smykker.

Vi synger sange til samling og inddrager naturen så meget som muligt i hverdagen.

Vores ture tager os også til Zoologisk have, Zoologisk museum og Vestamager, hvor vi ser og taler om dyrene og deres levevilkår. Vi indsamler dyr i lokalområdet og laver vores egne terrarier f.eks. med edderkopper eller snegle.

Vi sparer på vand/energi, sorterer affald og taler med børnene om, hvorfor det er nødvendigt.

Vi har en særlig matematisk bevidsthed i alle rutiner således at den matematiske forståelse kobles med noget kendt. Vi tæller børnene til samlingen, børnene tæller tallerkner og kopper når der dækkes bord, vi tæller hinanden på tur osv.

Vi arbejder med matematiske begreber, størrelsesforhold, mængder, former, tal.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”
Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold s. 46-47.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuer og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Mål:

- At børnenes kulturelle og æstetiske udvikling er i centrum i alle pædagogiske læringsmiljøer, herunder rutiner, planlagte aktiviteter og den børneinitierede leg i gennem hele dagen i børnehaven.
- At børnene får mulighed for at opleve forskellige kulturinstitutioner og hvad disse kan bidrage med.
- At børnene gennem kreative aktiviteter får kendskab til forskellige måder at udtrykke sig og fortælle historier på, samt lærer at bearbejde tanker og følelser.
- At børnene tilegner sig viden om og får kendskab til den danske kulturarv, samt normer og værdier i det danske samfund.
- At børnene stifter bekendtskab med, samt opnår social forståelse og respekt for andre kulturer og livsanskuelser og herigennem dette oplever mangfoldighed som en ressource.
- At børnene lærer forskellige materialer at kende og får mulighed for at udtrykke sig med disse.
- At børnene udvikler deres sanser og får et sprog til at sætte ord på sanseoplevelser og følelser.

Metode:

Vi bruger bevidst forskellige kreative udtryksformer, når vi har projekter, eksempelvis malerier, fotos, tegninger, collager, ler, skulpturer, sang, teater og dans, så børnene får mulighed for at opleve kunstens mangfoldighed, samt glæden ved at fremstille kunst og dele resultatet med andre.

Vi bestræber os på, at kreative materialer er let tilgængelige i hverdagen, så den kreative proces kan udfoldes, når lysten opstår.

Vi tager på ture til forskellige kulturinstitutioner, f.eks. biografteatre, museer, biblioteker og slotte. Her er vi nysgerrige sammen med børnene og henter inspiration med hjem til børnehaven, hvor vi laver vores egne kunstværker med inspiration fra det, vi har oplevet eller søger mere viden via bøger og iPad.

Vi formidler den danske kultur og samfundets normer og værdier gennem markering af og

snak om de forskellige højtider og helligdage, synger sange fra den store danske sangskat, og holder samling med fokus på fællesskab, tolerance og demokrati.

Vi taler om andre lande og deres traditioner, religion og kultur.

Vi voksne er vores rolle som forgangsbilleder bevidste og tilstræber os på at skabe et fællesskab med omsorg, respekt, åbenhed og tolerance, der opfordrer til mangfoldighed, samt til en nysgerrig, kreativ og eksperimenterende tilgang til livet.

Vi har desuden fokus på måltidet og traditionerne omkring dette, som en kulturskabende og kulturbærende del af vores dagligdag.

Evalueringskultur

Evalueringskulturen skal tage udgangspunkt i evalueringer på baggrund af data, der er særligt rettet mod læring i det professionelle fællesskab. Disse data indsamles systematisk gennem brug af SMTTE-modellen, historiefortælling samt børnefortællinger om aktiviteter, rutiner, mulighed for børneinitieret leg samt læringsmiljøerne indvirken på disse. Vi bruger SMTTE-modellen, historiefortælling og børnefortællinger som redskaber til at planlægge, evaluere og reflektere over, om de anvendte metoder når de opstillede mål.

Formålet er at skabe et evalueringsmiljø af det eksisterende læringsmiljø, der kan udvikle et evt. forbedret læringsmiljø. Fokus er især på, at læringsmiljøerne skal skabe mulighed for, at alle børn kan deltage.

Vi evaluerer tiltag og organisering af læringsmiljø på vores månedlige personalemøder. Vi har særligt fokus på læringsmiljøets sammenhæng med børnenes udvikling og udbytte af tiltagene og organiseringen, samt hvilken indflydelse læringsmiljøet har på børnenes udbytte. Det tilstræbes, at de pædagogiske læringsmiljøer skaber mulighed for at der arbejdes med alle tolv læringsmål om året.

I 2024 vil vi have særligt fokus på "Fri for mobberi". Her inddrages både børn og forældre, så der bliver skabt en god og sund kultur, med gensidig respekt i børnegruppen. Derudover vil vi have fokus på den børneinitierede leg og de voksnes rolle i denne. Begge fokusområder tager udgangspunkt i de tolv pædagogiske mål. Vi har desuden fokus på de enkelte overgange, som vi har i løbet af dagen. F.eks. overgangen fra leg til spisesituation og overgangen vider til legepladsen.

SMTTE-modellerne og historiefortællingen samt nedskrevne børnefortællinger skal tilsammen danne det data, som hvert andet år bruges til at sikre kvalitetsudviklingen i børnehaven, der øger alle børns udbytte af børnehaven.